

N:o 25.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående försäljning till Örebro stad af kronolägenheten Alnängarne i Örebro län; gifven Stockholms slott den 22 april 1887.

Med erinran att Örebro stad genom Kongl. Maj:ts nådiga resolution den 21 april 1886 erhållit tillstånd att i öfverensstämmelse med plan, som genom samma resolution blifvit fastställd, utföra reglering och kanalisering af Svartån emellan nämnda stad och hamnen vid Skebäck samt att genom expropriation af såväl kronan som enskilde förvärfva den eganderätt, som med anledning häraf erfordrades, har Örebro stads vattenbyggnadskomité, efter uppdrag af stadsfullmäktige derstädes, i en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet med eget utlåtande af den 23 sistlidne december insänd underdånig skrifvelse, förmält, hurusom, på sätt en skrifvelsen bifogad plankarta utvisade, för berörda kanalisering behöfde tagas i anspråk ett ej obetydligt område af den förut för länshöfdingelöneregleringsfondens, men numera för kronans räkning utarrenderade kronolägenheten Alnängarne med dertill hörande så kallade Stora Holmen jemte flere i Svartån belägna holmar i Långbro socken, hvilket område således borde från staten genom expropriation förvärfvas. Då det emellertid derjemte, för åstadkommande af

en fullt ändamålsenlig underdikning af staden, vore nödigt att åt staden förvärfva egande- eller nyttjanderätt till ett ytterligare område af ifrågasvarande lägenhet, öfver hvilket vattenafloppet från stadens norra del borde framdragas, samt staden, som för närvarande innehade lägenheten på arrende och till följd af densammas belägenhet i stadens omedelbara granskap finge vidkännas kostnader dels för underhåll och vård af Stora Holmen, som utgjorde stadens enda större promenadplats, och dels för polisbevakning såväl der som å Alnängarne, ej af dessa kostnader kunde draga motsvarande nytta, med mindre staden blefve egare till jorden, har vattenbyggnadskomitén på ofvan anförda skäl och då staden vid fortgående utveckling sannolikt framdeles behöfde än vidare taga lägenhetens mark i anspråk, i underdånighet anhållit, att staden måtte medgifvas att genom köp förvärfva eganderätt till hela lägenheten Alnängarne med dertill hörande holmar.

För åstadkommande af en noggrann utredning af lägenhetens värde har på stadens föranstaltande värdering derå förrättats af domänintendenten i länet med biträde af de utaf länets hushållningssällskap och landsting för kronojords arrendevärdering utsedde uppskattningsmän. Af det vid berörda förrättning förda protokoll inhemtas, bland annat: att lägenhetens areal omfattar 238 tunnland 9,214 kappland och utgöres af 177 tunnland 4,458 kappland dels gammal, dels af äng och betesmark uppodlad åker samt i öfrigt af äng, betesmark, holmar, lindor, backar och impedimenter; att då för lägenheten icke tagits del i sänkningen af sjöarne Hjelmaren och Qvismaren, ett mot den genom nämnda företag vunna förbättring å lägenhetens egor svarande område, af förrättningsmännen förslagsvis upptaget till 57 tunnland 14 kappland, kommer att frångå lägenheten; att å densamma icke finnas några kronan tillhöriga åbyggnader; att den till lägenheten hörande vattenkraft redan enligt ofvannämnda nådiga resolution blifvit till staden öfverläten, hvarjemte ett lägenheten af ålder tillhörigt fiske blifvit af Hjelmarens och Qvismarens sjösänkingsbolag från kronan inlöst mot en summa af 18,000 kronor, å hvilket belopp staden, såsom lägenhetens arrendator, derefter fått åtnjuta räntegodtgörelse efter fem procent om året; att vid värderingen större delen af den gamla åkern närmast staden eller 37 tunnland 8,7 kappland, som ansetts under den närmare framtiden komma att tagas i anspråk för stadens utvidgning, uppskattats efter tomtvärde och, efter afdrag af hvad som erfordrades till gator och vägar, eller 11 tunnland 3,7 kappland, hvarå något värde icke blifvit satt, upptagits efter 80,50 eller 25 kronor för kapplandet till ett sammanlagdt värde af 46,840 kro-

nor; att den öfriga marken, sedan derifrån afräknats hvad som antagits komma att frångå lägenheten i följd af sjösänkningen, efter värde å åkern af 600 kronor, 452 kronor 62 öre eller 300 kronor tunnlandet, å holmarne i ån af 400 kronor samt å annan mark — impedimenter och diken oberäknade —, af 200 kronor tunnlandet, uppskattats till 44,896 kronor; samt att från det sammanlagda uppskattningsbeloppet å den sålunda värderade jorden, 91,736 kronor, afdragits den beräknade kostnaden för lägenhetens förseende med nödiga byggnader 16,500 kronor, då ett värde å lägenheten erhållits af 75,236 kronor.

Detta belopp har staden erbjudit sig att för lägenheten erlægga, under anhållan att såsom vidare köpevilkor måtte medgifvas, dels att med betalningen af köpeskillingen finge anstå till utgången af den tid, under hvilken staden arrenderat jorden, eller till den 14 Mars 1890, dels att samma betalning måtte få erläggas i vissa terminer i enlighet med nådiga brefvet den 29 maj 1874, angående försäljning af åtskilliga mindre kronolägenheter, och dels att den ersättning, som staden möjligen komme att utgifva för jord, som till Svartåns kanalisering blefve från lägenheten exproprierad, finge å köpeskillingen afräknas.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande har i sitt i ämnet afgifna utlåtande vitsordat behöfligheten för staden att på de i ansökningen åberopade skäl förvärfva eganderätt till lägenheten samt vidare anfört, att enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes åsigt staten icke hade något särskildt intresse att såsom domän bibehålla ifrågavarande lägenhet, helst den till densamma förut hörande vattenkraft i Svartån redan öfverlåtits på staden; att den erbjudna köpeskillingen syntes Kongl. Maj:ts befallningshafvande utgöra full betalning för lägenheten; samt att då det för lägenheten nu utgående arrende 4,000 kronor, medfört förlust såväl för föregående arrendatorer som för staden, hvilken innehaft arrendet från och med den 14 mars 1883, samt lägenhetens arrendevärde dessutom numera förminskats dels genom ofvan omförmälda fiskerättighets utlösning och dels i följd deraf att enligt Kongl. Maj:ts resolution den 11 september 1885, utskänkning af spritdrycker å den af staden till värdshusrörelse uthyrda Stora Holmen icke vidare finge ega rum, det enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förmenande skulle möta svårighet att, då stadens arrenderätt den 14 mars 1890 tilländalöpte, få lägenheten utarrenderad mot en afgift, som motsvarade räntan å den af staden erbjudna köpeskillingen; och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med upplysning att staden utfäst sig att, om den blefve egare till lägenheten, till byggnadsplats för nytt länslasarett och

kurhus afstå ett dertill föreslaget område, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande uppgifvit till 7 tunnland 22 kappland. mot det ersättningsbelopp, hvarmed detta område ingått i lägenhetens uppskattade värde, på det varmaste tillstyrkt bifall till den underdåniga ansökningen.

Efter nådig remiss har kongl. domänstyrelsen i afgifvet yttrande förklarar sig icke hafva något att erinra mot lägenhetens försäljning och vidare anført, att det väl kunde ifrågasättas, huruvida icke lägenhetens värde borde bestämmas i enlighet med grunderna i nådiga förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, men att då, enligt hvad den af domänintendenten och biträdande uppskattningsmän med, såsom det syntes styrelsen, yttersta noggrannhet verkställda värderingen utvisade, kronan skulle för lägenheten erhålla i köpeskilling ett belopp af omkring 416 kronor för tunnlandet af bättre och sämre jord, impedimenter deri inberäknade, och vid lägenhetens förnyade utarrendering icke kunde påräknas att erhålla en arrendeavgift, motsvarande skälig ränta å en sådan köpeskilling, styrelsen funne lägenheten vara med den erbjudna köpeskillingen fullt betald, i följd hvaraf och då öfriga föreslagna köpevilkor syntes vara på billighet grundade, styrelsen, lika med Kongl. Maj:ts befallningshafvande, tillstyrkte bifall till ansökningen.

Med anledning af hvad sålunda i ärendet förekommit vill Kongl. Maj:t härmed i nåder föreslå Riksdagen att medgifva, att kronolägenheten Alnängarne med dertill hörande, i Svartån belägna så kallade Stora Holmen och öfriga holmar må till Örebro stad mot en köpeskilling af sjuttiofem tusen tvåhundra trettiosex kronor försäljas, under vilkor i öfrigt,

att med betalningen af köpeskillingen må få anstå till utgången af den tid, under hvilken staden arrenderat jorden och sålunda därför erlägger arrende, eller till den 14 mars 1890, och betalningen derefter fullgöras med fördelning på sex år i enlighet med bestämmelserna i nådiga brefvet den 29 maj 1874 angående försäljning af åtskilliga mindre kronolägenheter, samt

att den ersättning, staden möjligen kan komma att utgifva för jord, som till reglering och kanalisering af Svartån varder från lägenheten exproprierad, må å köpeskillingen afräknas;

Och föreslår Kongl. Maj:t derjemte, att den för lägenheten inflytande köpeskilling må få användas på enahanda sätt, som är bestämdt i fråga

om köpeskillingarne för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum jemlikt omförmälda nådiga bref af den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

Gust. Tamm.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den
22 april 1887.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA,
friherre TAMM.

Departementschefen, statsrådet friherre Tamm, uppläste slutligen till justering följande i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå statsrådets enhälliga tillstyrkande, förut denna dag fattade beslut uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen

2) angående försäljning till Örebro stad af kronolägenheten Aln-
ängarne i Örebro län;

På statsrådets tillstyrkande behagade Hans Maj:t
Konungen gilla berörda förslag, sådana desamma finnas
detta protokoll — — — bilagda; och skulle i
enlighet dermed nådiga propositioner till Riksdagen
aflåtas.

Ex protocollo

Fredrik Zethelius.
